

Nowiny Wielkie

Nowiny Wielkie – wieś (Döllensradung) w gminie Witnica. Powstanie Nowin Wielkich związane jest z zagospodarowaniem błot warciańskich w XVIII wieku. Najstarsza część wsi nosiła nazwę „Spiegel” co tłumaczy się na „zwierciadło/lustro”. Pierwsi osiedleńcy przybyli tu w latach 1748 i 1749 i pochodzili z okolic Wielenia nad Notecią i każda z rodzin otrzymała ok. 30 mórg ziemi z zadaniem jej wykarczowania i samodzielnego zbudowania domu. W tej części wsi w roku 1768 powstał ryglowy, kryty strzechą kościół zastąpiony po 90 latach obecnym, murowanym neogotyckim. Druga część wsi powstała w 1752 roku (obecnie znajduje się tam dworzec kolejowy i Park Dinozaurów) nosiła nazwę Döllensradung . Inicjatorem powstania był królewski nadleśniczy z Pyrzan o nazwisku Dölle, który z myślą o zabezpieczeniu swojej starości po zakończeniu służby państwowej, wykarczował tutaj podmokły teren i założył 60. morgowy folwark z 5 rodzinami kolonistów i domem mieszkalnym dla siebie. Nowa miejscowość została nazwana Döllensche Radung, czyli ‘karczowisko Döllensa’. W sto lat potem obszar folwarku przecięła z zachodu na wschód linia Królewskiej Kolei Wschodniej, a w 1929 z północy na południe szosa łącząca Pomorze ze Śląskiem przez most na Warcie w Świerkocinie. Po folwarku Döllensradug, który z czasem stał się obok Spiegel odrębną wsią, zachowały się resztki cmentarza, usytuowanego przy leśnej drodze pomiędzy Parkiem Dinozaurów a wsią Pyrzany. W okresie II wojny światowej nieopodal dworca kolejowego istniał obóz pracy przymusowej dla robotników pochodzących z Polski. Szkoła Podstawowa słynie z uczniowskiego klubu saneczkarskiego , którego dwaj zawodnicy Krzysztof Lipiński i Marcin Piekarski, po zdobyciu tytułów mistrzowskich w zawodach krajowych, znaleźli się w reprezentacji Polski na zimową olimpiadę w Turynie w roku 2006.

Przedszkole „Na Środku Świata” w roku 2007 odbierało w Paryżu

nagrodę za program kulturalnego i europejskiego wychowania dzieci. W tym też roku otwarto Park Dinozaurów z kilkudziesięcioma naturalnej wielkości postaciami prehistorycznych gadów, zwierząt i ludzi epoki lodowcowej i obszaru zabawy, a nawet z Potworem z Loch Ness. Krzysztof Kuchnio (twórca parku) w roku 2010 otworzył tu salę z kolekcją kryształów, skamielin i meteoru. Szczególnie ten ostatni jest zaskoczeniem jako fakt łączenia ideowego z gadami. A przecież być może te wielkie zwierzęta żyły by dotąd gdyby nie wydarzenie sprzed 65 milionów lat. To właśnie wtedy planetoida o średnicy kilkunastu kilometrów lecąca w kosmosie z prędkością do 72 km na sekundę uderzyła w dzisiejszy Meksyk.

Od tego uderzenia Ziemia trzęsła się wielokrotnie, przeszły przez nią olbrzymie burze, a oceany wzburzone zostały wieloma falami tsunami. Pył, który uniósł się nad Ziemią sprawił, że słońce nie docierało już do jej powierzchni. Zrobiło się zimno czego wynikiem było wymarzenie wielu roślin, które stanowiły pokarm dinozaurów. Zapanował wielki głód. Trawożercy zdechli z głodu, a po ich wymarciu drapieżne gady. To brak pożywienia i zimno doprowadziły prawdopodobnie do zagłady prehistorycznych gadów. Nie był to ani pierwsza, ani ostatnia planetoida, która przybyła na Ziemię. Taką właśnie „cząstkę” o wadze 81 kg możemy zobaczyć, dotknąć w Geo-Muzeum w Parku Dinozaurów. Jest to kawałek meteoru, który spadł około 4000 lat temu, odkryto go w 1576 roku 500 km od Santa Fe w Argentynie i nadano nazwę Campo del Cielo. Trudno oszacować jego wagę i rozmiar skoro największy kawałek miał pierwotnie 37 ton, a kawałków tych jest dziesiątki tysięcy. Meteoryt Campo del Cielo to bryła żelaza z niklem.

Okaz nie wygląda zbyt efektownie. Jest pokryty warstwą rdzy i zwiertzeliny, która powstała z korodującego żelaza, które sklepiło ziemię, jaka go otaczała przez parę tysięcy lat. Obszar, na który spadł meteor w dosłownym znaczeniu oznacza „Niebiańskie pole”. Najwięcej meteorów możemy zaobserwować w Polsce każdego roku od 17 do 24 sierpnia. Przybędą do nas ze

sfer niebieskich z gwiazdozbioru Perseusza co przyniosło im nazwę Perseidów.

- OLYMPUS DIGITAL CAMERA
- Meteor
- Nowiny Park Dinozaurów
- OLYMPUS DIGITAL CAMERA
- OLYMPUS DIGITAL CAMERA